

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження проєкту експертного висновку ГЕР щодо можливості акредитації
ОПП 40185 «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика)
(з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» (ID)
за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за першим рівнем вищої освіти

Зауваження і рекомендації	Відповідь КНУТШ
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Задля успішного досягнення практичних навичок за ОП замалий відсоток практичної складової: загальний обсяг практик за ОП усього 6 кредитів, що складає лише 2,5 % від загальної кількості кредитів за ОП. Погоджуємось з рекомендацією ЕГ збільшити кількість кредитів на кожен вид практики, а також розглянути можливість введення ще практик: країнознавчу/ознайомчу тощо.</p> <p>Оскільки особливістю програми також є присвоєння професійних кваліфікацій, проте Професійний стандарт відсутній, механізм присвоєння відповідних професійних кваліфікацій за ОП не має чіткого обґрунтування, тому необхідно унормувати процедуру присвоєння кваліфікацій за ОП відповідно до існуючого класифікатора.</p>	<p>1. Тривалість практики 6 тижнів є мінімально необхідним вимогам для присвоєння професійної кваліфікації. До того ж, досягнення практичних навичок за ОП відбувається не тільки під час проходження практик за ОП, але й під час проходження студентських стажувань. Студенти ІМВ мають можливість проходження стажувань у закордонних структурах МЗС (відповідна практика є регулярною і довготривалою), а також на підприємствах, установах і організаціях роботодавців, з якими НН ІМВ та КНУТШ мають відповідні договори. Центр кар'єри ІМВ пропонує студентам подібні стажування, публікуючи оголошення на сайті НН ІМВ та у соцмережах інституту. Здобувачам доступні також практичні майстер-класи від роботодавців. Крім цього, більшість дисциплін ОП спрямована на формування у здобувачів практичних навичок, необхідних для професійної діяльності. Так, наприклад, дисципліна «Практикум країнознавчих досліджень» повністю спрямована на формування у здобувачів практичних навичок і побудована у формі кейс-стадіс.</p> <p>2. Професійний стандарт не затверджений, тому при розробці ОПП взято до уваги дані Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text) та Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433), зокрема, розділ 3 Національного класифікатора України «Фахівці» у класифікації професій та його підклас 3439 щодо присвоєння здобувачам професійної кваліфікації фахівця з країнознавства та фахівця з перекладу (за умови дотримання вимог щодо присвоєння професійної кваліфікації). Це досягається за рахунок змісту ОПП, яка спирається на вимоги Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України від 4 серпня 2020 р. № 1002</p>

Зауваження і рекомендації	Відповідь КНУТШ
	<p>https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-291-mizhnarodni-vidnosini-suspilni-komunikaciya-ta-regionalni-studiyi-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti). Щойно з'явиться Професійний стандарт всі процедури присвоєння кваліфікацій буде унормовано. Наразі присвоєння кваліфікацій за ОП відбувається згідно існуючого класифікатора.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми Викласти у відкритий доступ опис діючої ОПП та робочі програми вибіркових дисциплін. Забрати з навчального плану назви вибіркових дисциплін. Створювати можливості для вдосконалення практико-орієнтованого навчання через активне залучення професіоналів-практиків до навчального процесу в проведенні аудиторних робіт. Розв'язати проблему щодо присвоєння професійної кваліфікації. Зазначити, яку професійну роботу може виконувати і які посади може обіймати бакалавр з міжнародних відносин відповідно НРК в п.1.4 профілю ОП «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання».</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чинний опис ОПП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» розміщений на сторінці НН ІМВ http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/ у розділі ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов). Робочі програми вибіркових дисциплін додані на сайті ННІМВ у розділі ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов). 2. Вибір студентами дисциплін вибіркових спеціалізованих блоків, а також окремих дисциплін вільного вибору на ОП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» відбувається у відповідності до вимог Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введеного в дію Наказом Ректора від 11 квітня 2022 року за №170-32. В навчальному плані мають фігурувати (і фігурують) ті блоки і вибіркові дисципліни які розробники програми вважають корисними саме для здобувачів цієї програми. В навчальному плані ОПП «Країнознавство» здобувачам запропоновано чотири блоки, згідно регіональної і мовної спеціалізації. Саме ці блоки є дисциплінами професійної підготовки, які у поєднанні з мовними дисциплінами формують фахівця з країнознавства певного регіону. Їх вилучення порушить логіку регіонального принципу підготовки фахівців-країнознавців. При цьому здобувач може не обрати жоден з блоків взагалі і сформував (користуючись вільним вибором з дисциплін університету в межах вибіркової складової) абсолютно оригінальний індивідуальний навчальний план. 3. Не всі дисципліни навчального плану потребують практичної орієнтації та застосування інтерактивних форм навчання, оскільки вони складають

Зауваження і рекомендації	Відповідь КНУТШ
	<p>теоретичну базу підготовки фахівця з країнознавства. Форми та методи їх викладання апробовані і не викликають сумнівів щодо засвоєння матеріалу. Більша частина освітніх компонентів застосовує практико-орієнтовані форми занять та інтерактивність. В НН ІМВ створені всі умови для залучення професіоналів-практиків до навчального процесу – на регулярній основі проходять лекції представників МЗС, представників бізнесу і громадських організацій як в аудиторний, так і позааудиторний час.</p> <p>Позаяк професійний стандарт не затверджений, професійна кваліфікація присвоюється згідно Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text) та Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433), зокрема, розділу 3 Національного класифікатора України «Фахівці» у класифікації професій та його підкласу 3439 щодо присвоєння здобувачам професійної кваліфікації фахівця з країнознавства та фахівця з перекладу (за умови дотримання вимог щодо присвоєння професійної кваліфікації).</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>На освітній програмі «Країнознавство (американістика, східознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)», як і взагалі в КНУТШ, не застосовуються процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендації: викласти у відкритий доступ опис діючої ОПП, посилити роботу в напрямку співпраці з вітчизняними та закордонними закладами, а також через заходи консультативної підтримки, усуваючи фактори низької залученості до академічній мобільності здобувачів ОП; популяризувати неформальну освіту серед здобувачів вищої освіти ОП.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Університет дякує за рекомендацію і безумовно введе в дію відповідні власні нормативні документи. Положення щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проходить вже етап обговорення. 2. Опис діючої ОПП оприлюднено на сайті. 3. КНУТШ та ННІМВ як його складова належать до беззаперечних лідерів у сфері впровадження міжнародного співробітництва. Зв'язки нашого Інституту з іноземними партнерами розвиваються в рамках понад 150 партнерських угод Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також на основі двосторонніх угод про співробітництво, укладених між НН ІМВ та провідними зарубіжними вищими навчальними закладами, науковими центрами. Кафедра міжнародного регіоназнавства у 2017-2021 рр. брала участь у програмі «Erasmus+KA2». Оскільки поява програми співпала з карантинними обмеженнями у зв'язку з пандемією COVID-19 та військовою агресією РФ проти України, це дещо знизило академічну мобільність здобувачів. Однак навіть в цих умовах є студенти,

Зауваження і рекомендації	Відповідь КНУТШ
	<p>залучені до академічної мобільності. На програмі продовжиться популяризація неформальну освіту серед здобувачів вищої освіти ОП.</p> <p>4. Популяризація неформальної освіти в жодному разі не може бути завданням програм формальної освіти. Програма формальної освіти яка не може досягти своїх цілей на належному рівні без використання можливостей неформальної освіти є неповноцінною і обманом здобувачів.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>На сайті ЗВО не розміщено робочі програми навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів, що лише частково відповідає внутрішньому Положенню. Також до кожної ОК повинні бути оприлюднені у відкритому доступі методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи здобувачів.</p> <p>Підтримуємо ЕГ і рекомендуємо розмістити у вільному доступі посилання на навчально-методичні матеріали з усіх ОК цієї ОП, оприлюднити для зручності стейкхолдерів графік проведення консультацій НПП, адреси для листування.</p>	<p>Робочі програми вибіркових дисциплін додані на сайт ННІМВ у розділ ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов) (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/) Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи здобувачів містяться у робочих програмах, які завантажуються у систему Moodle перед початком викладання дисциплін, та доступ до яких мають усі здобувачі. Графік проведення консультацій НПП знаходиться на кафедрі. Адреси для листування знаходяться як на сайті ННІМВ, так і соцмережах кафедри.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Рекомендуємо розмістити у відкритому доступі робочі навчальні програми дисциплін вільного вибору здобувачів та роз'яснити здобувачам форми атестації.</p>	<p>Робочі програми вибіркових дисциплін додані на сайт ННІМВ у розділ ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов) (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/)</p> <p>Форми атестації роз'яснюються здобувачам на першій лекції кожного ОК.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>Рекомендуємо викладачам, що забезпечують викладання дисциплін на ОП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)», посилити та актуалізувати публікації за напрямом дисциплін, які вони забезпечують.</p> <p>Рекомендуємо активніше залучати роботодавців до</p>	<p>Актуалізація публікаційної активності є одним з пріоритетних напрямків роботи НПП. Оскільки багато дисциплін є новими, ще не сформовано пул публікацій, які б відповідали їх профілю. Науково-педагогічні працівники кафедри міжнародного регіоназнавства працюють над цим.</p> <p>Дисципліни 1 та 2 року навчання ОП носять загально-ознайомчий та теоретичний характер і становлять базу університетської освіти. Роботодавці залучатимуться до публічних лекцій чи практичних занять на 3-4 курсах.</p> <p>Кафедра системно працює з роботодавцями та стейкхолдерами. Їх</p>

Зауваження і рекомендації	Відповідь КНУШ
<p>публічних лекцій чи практичних занять із конкретних дисциплін, що викладаються на цій ОП.</p> <p>Рекомендуємо розробити формат системної взаємодії між кафедрою та роботодавцями, запрошувати їх на засідання кафедри, проводити системні опитування їхньої думки тощо.</p>	<p>опитування здійснюється як усно у ході бесід, так і письмово у вигляді листів-запитів, вони запрошуються на засідання кафедри та беруть участь у обговоренні функціонування ОП. У планах кафедри, після появи випускників ОП з їх працевлаштуванням, опитувати роботодавців на предмет відповідності знань, умінь і навичок випускників вимогам ринку праці. Однак це перспектива найближчих 3-4 років.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Рекомендуємо покращити інформування щодо наукових конференцій та можливостей, а також щодо вільного доступу до програм вибіркових дисциплін на сайті ННІМВ. Розглянути можливість створення кімнати матері і дитини для здобувачів з особливими освітніми потребами, а також розробити версію офіційних інформаційних ресурсів ЗВО для людей з вадами зору. Недостатнє інформування здобувачів про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій.</p>	<p>Інформаційна та освітня підтримка здобувачів ОП щодо наукових конференцій здійснюється у повному обсязі, про що свідчить як публікаційна активність студентів 2 та 3 курсу ОП, так і їх участь у конференціях. Інформація розміщується як на сайті НН ІМВ, так і в соцмережах. Як свідчить практика, наукова активність студентів формується на старших курсах з чітким усвідомленням здобувача кола його наукових інтересів, але здобувачі ОП мають повну підтримку щодо наукової роботи протягом всього навчання.</p> <p>Пропозиція: зняти дане зауваження.</p> <p>Пропозиція створення кімнати матері і дитини для здобувачів з особливими освітніми потребами, а також пропозиція розробити версію офіційних інформаційних ресурсів ЗВО для людей з вадами зору передана керівникам інституту та університету. За можливості вона буде виконана.</p> <p>Вся інформація про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій знаходиться у вільному доступі на сайтах КНУШТ та НН ІМВ. На ОПП не зафіксовано конфліктних ситуацій, які були пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, порушеннями академічної доброчесності, норм педагогічної етики, моралі, поваги до гідності усіх учасників академічної спільноти.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>Підтримуємо ЕГ і рекомендуємо на сайті кафедри міжнародне регіоназнавство розробити рубрику «Кращі випускники». Рекомендуємо систематизувати процес опитування широкого кола роботодавців, розробити опитувальні форми, запровадити чіткий механізм взаємодії між ЗВО та роботодавцями щодо покращення якості освіти</p>	<p>Пропозиція створення рубрики «Кращі випускники» слухна і буде врахована.</p> <p>Кафедра системно працює з роботодавцями та стейкхолдерами. Їх опитування здійснюється як усно у ході бесід, так і письмово у вигляді листів-запитів, вони запрошуються на засідання кафедри та беруть участь у обговоренні функціонування ОП. У планах кафедри, після появи випускників ОП з їх працевлаштуванням, опитувати роботодавців на предмет відповідності знань, умінь і навичок випускників вимогам ринку праці.</p>

Зауваження і рекомендації	Відповідь КНУТШ
<p>на цій ОП, включити їх до складу робочих груп при перегляді ОП.</p>	<p>Однак це перспектива найближчих 3-4 років. Уніфікований опитувальник роботодавців Університетом розроблено і пілотується навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень.</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність Процедура пролонгації освітньої програми на поточний 2022-2023 навчальний рік не є висвітленою у вільному доступі на сайті ННІМВ: відсутній Проект ОПП, затверджений у 2022 році, відсутня інформація про проведення громадського обговорення щодо пролонгації ОПП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» у 2022 році. Також відповідно до наскрізних опитувань інформування здобувачів щодо їхньої участі у вдосконаленні освітньої програми є недостатнім. Рекомендуємо посилити таке інформування.</p>	<p>Ніякого Проекту пролонгації і громадського обговорення для пролонгації немає і бути не може. Університет, базуючись на власному досліді і практиці провідних університетів Європи, вважає шкідливою практику щорічного перегляду/пролонгації освітніх програм. Діючий опис ОПП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» знаходиться на сторінці НН ІМВ http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/ у розділі ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов). Термін дії освітньої програми вказано в описі і становить 5 років. Достроковий перегляд та оновлення ОП передбачається за умови виникнення такої потреби. Останній опис було створено у зв'язку з затвердженням стандарту спеціальності. Процес обговорення та оновлення освітньої програми є безперервним і наразі триває робота над новою редакцією даного опису. Зауваження та пропозиції експертної групи обов'язково будуть враховані при його розробці. Після підготовки цілісного проекту змін його буде оприлюднено для широкого громадського обговорення. Студенти ОП беруть участь в удосконаленні ОП за трьома напрямками: опитування, представництво в органах студентського самоврядування та обговорення з представниками кафедри. Інформування здобувачів щодо їхньої участі у вдосконаленні освітньої програми буде продовжено.</p>